

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

1:e antikvarie
Elisabeth Backman Broomé
Kulturmiljöenheten
018-19 50 27

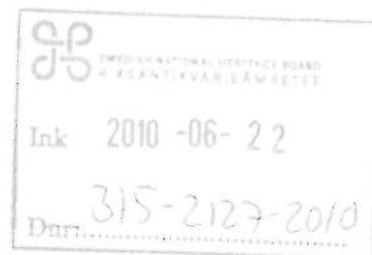
BESLUT

L 811
1(4)

2010-06-21

432-12326-09

Vasakronan AB
Box 265
751 05 Uppsala

Upphävande av byggnadsminnesförklaring av Oxenhuset, kv Oxen, Dragarbrunn 28:5, Uppsala stad och kommun

Länsstyrelsens beslut

Länsstyrelsen upphäver byggnadsminnesförklaringen av Oxenhuset, kv Oxen, Dragarbrunn 28:5 i enlighet med ansökan från Vasakronan AB av den 8 oktober 2009.

Beslutet har fattats med stöd av 3 kap 15 § lagen (1988:950) om kulturminnen mm (KML).

Bakgrund

Vasakronan AB, ägare till Dragarbrunn 28:5 (Oxenhuset), tog våren 2009 kontakt med Länsstyrelsen för att diskutera planerade åtgärder i fastigheten. I linje med Uppsala kommuns projekt *Vision Dragarbrunn* fanns önskemål om att öppna upp och utnyttja bottenvåningen i Oxenhuset för etablering av bla butiksverksamhet. Åtgärderna skulle i enlighet med förslag från White arkitekter innebära vissa förändringar av fasaden genom bla sänkning alternativt borttagande av bottenvåningens fönsterbröstningar. Skyddsföreskrifterna för byggnadsminnet Oxenhuset omfattar endast skydd för fasad och tak. Husets fasadutformning mot Dragarbrunnsgatan och Bredgränd får inte "byggas om eller på annat sätt förändras". Planerade åtgärder står i strid med byggnadsminnets skyddsföreskrifter.

Oxenhuset uppfördes 1889 i kvarteret Oxen i hörnet av Dragarbrunnsgatan och Bredgränd i centrala Uppsala. Huset, vilket är ett trevånings bostadshus i nyrenässans, är byggt efter ritningar upprättade av Uppsalas förste stadsarkitekt Carl-August Ekholm. Oxenhuset har en tidstypisk rikt artikulerad fasad med bla en gråputsad bandrusticerad sockel, utskjutande mitt- och sidopartier samt det röda teglet synligt i fasad. Fastigheten har genom åren genomgått omfattande förändringar men står till det yttre relativt oförändrad sedan byggnadstiden. På 1910-talet inreddes vinden till lägenheter och under 1930-talets senare del genomfördes en stor ombyggnad av hela huset då bla delar av bottenvåningen inreddes för butiksverksamhet. När butiksverksamheten upphörde rekonstruerades bortplockade fönsterbröstningar i bottenvåningen. På 1970-talet var Oxenhuset rivningshotat men efter flera års diskussioner där såväl kommunen och

2010-06-28 Sh
Lupre All if-BM-ny

fastighetsägaren (Uppsala Folkets Husförening) som hyresgästerna engagerade sig fick Oxenhuset stå kvar. Byggnadsminnesförklaringen i mars 1986 blev emellertid en kompromiss där endast husets fasad- och takutförning kom att skyddas. Vid ombyggnationen samma år förändrades husets interiör helt avseende bla del av stomme, planlösning och ytskikt.

Länsstyrelsen har i beredningen av ärendet haft samråd med Riksantikvarieämbetet (RAÄ) som inte haft något att erinra i frågan

Även Upplandsmuseet har beretts möjlighet att yttra sig i ärendet och har i sin bedömning konstaterat att Oxenhuset idag inte är att betrakta som synnerligen märkligt genom sitt kulturhistoriska värde utan främst har ett stadsmiljövärde för Uppsala.

Aktuell lagstiftning

En byggnadsminnesförklaring enligt Lagen (1988:959) om kulturminnen mm (KML) är den starkaste möjligheten att ge ett långsiktigt och juridiskt bindande skydd för landets kulturhistoriskt värdefulla bebyggelse. I speciella fall kan dock en byggnadsminnesförklaring hävas. Enligt 3 kap 15 § första stycket KML får Länsstyrelsen upphäva en byggnadsminnesförklaring bla om den framstår som ändamålslös.

Länsstyrelsens bedömning

Fastighetsägarens förslag till åtgärder har aktualiserat frågan om ett hävande av byggnadsminnet Oxenhuset. Länsstyrelsen anser att åtgärderna står i strid med byggnadsminnesförklaringens skyddsföreskrifter. Redan 2007 genomförde Länsstyrelsen i Uppsala en inventering och genomgång av länets samtliga byggnadsminnen skyddade i enlighet med 3 kap KML. Vid denna genomgång framkom att några av länets byggnadsminnesförklaringar var att betrakta som ändamålslösa då aktuella byggnader genomgått sådana förändringar att mycket av det kulturhistoriska värdet gått förlorat. Beträffande Oxenhuset så är dess kulturhistoriska kvaliteter begränsade då byggnadens inre är helt förändrat och dess värde endast ligger i byggnadens fasad- och takutförning. En bedömning av byggnadsminnets kulturhistoriska värden har visat att andra motsvarande byggnader finns bevarade såväl avseende typ som arkitektur. Länsstyrelsens uppfattning är att ett utökat skydd i detaljplan skulle vara mer ändamålsenligt. Oxenhuset har ett stadsbildsmässigt värde och utgör ett bra exempel på det sena 1800-talets flerbostadshus. Det är därför av vikt att byggnadens yttre får ett skydd mot förvanskning. Länsstyrelsen har samrått med Uppsala kommuns stadsbyggnadskontor gällande frågan om skydd i detaljplan för Oxenhuset. Stadsbyggnadskontoret har ställt sig positiva och påbörjat ett detaljplanearbete för kvarteret.

Med hänsyn till det ovan anförda anser Länsstyrelsen, med stöd av 3 kap 15 § KML, att byggnadsminnesförklaringen av Oxenhuset skall upphävas.

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

BESLUT

3(4)

2010-06-21

432-12326-09

Hur man överklagar

Ni kan överklaga detta beslut hos Förvaltningsrätten i Uppsala län. Överklagandet ska vara skriftligt och undertecknat av Er. Tala om vilket beslut Ni överklagar, tex genom att ange ärendets diarienummer. I överklagandet ska Ni redogöra för varför Ni anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt och hur Ni anser att det ska ändras.

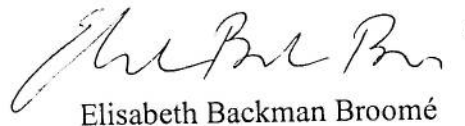
Överklagandet ska lämnas/skickas till Länsstyrelsen och inte till Förvaltningsrätten. Det ska ha inkommit till Länsstyrelsen inom tre veckor från den dag Ni fick del av beslutet, annars kan inte överklagandet tas upp. För part som företräder det allmänna ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag beslutet fattades.

Upplysningar

I den slutliga handläggningen av detta ärende har deltagit landshövding Peter Egardt, beslutande, länsantikvarie Agneta Åkerlund, länsjurist Erika Rydgren samt förste antikvarie Elisabeth Backman Broomé, föredragande.

Peter Egardt

Elisabeth Backman Broomé

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

BESLUT

4(4)

2010-06-21

432-12326-09

Kopia till:

- ✓ Riksantikvarieämbetet
- Länsledningen
- Uppsala kommun, byggnadsnämnden
- Upplandsmuseet
- Lantmäterimyndigheten i Uppsala kommun
- Kulturmiljö